

TEFANIA

Introducere

„Dacă cineva dorește ca toate oracolele secrete ale profeților să fie redată sub forma unui scurt compendium, să citească de la un capăt la altul scurta carte Tefania.“

– Martin Bucer (1528)

I. Locul unic în Canon

Mulțor oameni le place să privească viețile persoanelor de viță regală și să-i urmărească îndeaproape pe nobili. Ca strănepot al bunului rege Ezechia,¹ și astfel un văr îndepărtat al evlaviosului rege Iosia, ce domnea în acea perioadă, e posibil ca Tefania să fi făcut parte din această societate. Ce jalnic e să amintim că între domniile acestor doi regi neprihăniți a existat domnia malefică de peste jumătate de veac a lui Amon și a lui Manase. Probabil Tefania a avut acces la curtea regală din capitala regatului de sud, Iuda.

II. Paternitatea

Cunoaștem foarte puține despre Tefania fiul lui Cuși. Numele său înseamnă *Iehova ascunde*, adică „ocrotește“ sau „pre-tuiește.“ Cum am arătat, genealogia sa descinde din viță regală. Lui Tefania i-a plăcut să juxtapună întunericul peste lumină și lumina peste întuneric, zugrăvind o prefigurare foarte luminoasă a slavei viitoare a lui Israel și a convertirii Neamurilor la Domnul. După cum scoate Hewitt în evidență, profetul Tefania nu s-a jucat cu cuvintele, nu a scris cu menajamente:

Nu găsim nici un compromis în limbajul folosit de profet. El denunță păcatul și vestește judecata cu un spirit total neînfricat, încheindu-și cartea cu o cântare plină de inspirație și nădejde, anticipând inaugurarea împărăției de o mie de ani.²

III. Data

Țefania a slujit în timpul domniei lui Iosia (640-609 î.Cr.). Cărturarii credincioși se împart în două categorii: cei care cred că și-a redactat lucrarea înainte de marea trezire din anul 621 î.Cr. și cei care susțin că profeția a fost scrisă după acest an. Dacă a fost scrisă înainte, atunci negreșit profeția a contribuit la trezirea spirituală. Dar o seamă de detalii, cum ar fi citarea legii redescoperite, ar sugera ca dată a apariției un an ulterior lui 621. Întrucât Tefania 2:13 arată că Ninive era încă în picioare, se impune o dată anterioară distrugerii aceluia oraș din anul 612 î.Cr. Rezultă, prin urmare, că profeția a fost scrisă probabil între 621 și 612 î.Cr.

IV. Fondul și tema

Țefania a profetizat probabil de la Ierusalim („locul acesta,” 1:4). Fondul istoric al profeției sale se găsește la 2 Regi 21-23 și în primele capitole din Ieremia:

Țefania a văzut hoardele amenințătoare de sciti, care se iveau la orizont, iuți și înfricoșători în mișcările lor.... Poziția lui Iuda era delicată și dificilă, deoarece cu resursele sale limitate nu putea spera să biruie asupra acestor forțe puternice. Când națiunile mai mari din nordul și sudul lui Iuda s-au luptat pentru supremația lumii, națiunile mai slabe ce se aflau între ele s-au implicat în aceste lupte și au fost adesea răvășite. Conștient de tulburările și tensiunile din jur, Țefania a devenit un predicator al nepri-

hănirii, denunțând regele epocii sale în termeni lipsiți de menajamente.³

El folosește expresia „Ziua Domnului“ de șapte ori în mica sa carte. Asta îi conferă cărții tema sa: Judecata lui Dumnezeu va veni în curând peste Iuda din pricina neas-

cultării. Alte expresii cheie întâlnite în cuprinsul cărții sunt: „gelozie“ și „în mijlocul.“ Dumnezeu este gelos în sensul că nu poate suferi idolatria poporului Său. El este „în mijloc“ mai întâi ca Judecător neprihănit (3:5) și apoi ca și Cuceritor al dușmanilor copiilor Săi (3:15).

SCHIȚA

- I. HOTĂRÂREA LUI DUMNEZEU DE A ADUCE LA ÎNDEPLINIRE JUDECATĂ (cap. 1)
 - A. Asupra întregului pământ (1:1-3)
 - B. Asupra lui Iuda și Ierusalim din pricina idolatriei (1:4-6)
 - C. Ziua Domnului sub simbolul unei jertfe (1:7-13)
 1. Oaspeții – dușmanii lui Iuda (1:7)
 2. Victimele – oamenii răi din Iuda (1:8-13)
 - D. Groaza Zilei Domnului (1:14-18)
- II. IUDA ESTE CHEMATĂ SĂ SE POCĂIASCĂ (2:1-3)
- III. PIERZAREA NAȚIUNILOR NEEVREIEȘTI (2:4-15)
 - A. Filistenii (2:4-7)
 - B. Moabiții și amoniții (2:8-11)
 - C. Etiopienii (2:12)
 - D. Asirienii și în special cetatea Ninive (2:13-15)
- IV. UN VAI ROSTIT ÎMPOTRIVA IERUSALIMULUI (3:1-7)
 - A. Neascultare, absența oricărei reacții, necredință, lipsă de pocăință (3:1, 2)
 - B. Lăcomia prinților și a judecătorilor (3:3)
 - C. Ușurătatea și perfidia profeților și sacrilegiul preoților (3:4)
 - D. Prezența Domnului la judecată (3:5-7)
- V. MESAJUL DE MÂNGĂIERE CĂTRE RĂMĂȘITA CREDINCIOASĂ (3:8-20)
 - A. Nimicirea neevreilor răi (3:8)
 - B. Convertirea națiunilor rămase (3:9)
 - C. Restaurarea Israelului împrăștiat (3:10-13)
 - D. Bucuria venirii a doua a lui Cristos (3:14-17)
 - E. Ce va face Dumnezeu pentru poporul Său (3:18-20)

Comentariu

I. HOTĂRÂREA LUI DUMNEZEU DE A ADUCE LA ÎNDEPLINIRE JUDECATA (cap. 1)

A. Asupra întregului pământ (1:1-3)

Profeții au obiceiul de a-și numi tatăl și uneori bunicul – asta datorită preocupării evreilor de a-și cunoaște „rădăcinile“ din care provin, cum am putea spune noi cei de astăzi. Dar **Tefania fiul lui Cuși** merge pe firul a patru generații de strămoși, negreșit pentru a ne informa că descinde din regele **Ezechia**.

În mare, capitolul descrie distrugerea întregii țări, apoi mai la obiect a Ierusalimului și a regatului Iuda. Dumnezeu va pustii întreaga țară.

B. Asupra lui Iuda și Ierusalim din pricina idolatriei (1.4-6)

Locuitorii din Iuda vor fi pedepsiți pentru idolatria lor – închinarea la **Baal**, închinarea față de stele și închinarea la **Milcom**, dumnezeul amoniților.

C. Ziua Domnului sub simbolul unei jertfe (1:7-13)

1. Oaspeții – dușmanii lui Iuda (1:7)

Domnul a pregătit o jertfă; Iuda este victima iar babilonienii sunt oaspeții.

2. Victimele – oamenii răi din Iuda (1:8-13)

Dumnezeu o va pedepsi pe Iuda pentru îmbrăcămintea ei idolatră și practicile ei idolatre, precum și pentru violență și înșelăciune. Din diverse sectoare ale orașului, cum ar fi Poarta peștilor, Cartierul al Doilea și de pe dealuri, se vor auzi urlete de groază, când invadatorii îi vor măcelări pe locuitori și vor prăda cetatea.

D. Groaza Zilei Domnului (1:14-18)

Aici este redată cea mai vie imagine din toată Biblia a zilei **Domnului**. Este ziua mâniei lui Dumnezeu asupra oamenilor din pricina răutății lor, în special asupra oamenilor din Iuda. E o zi de război, strâmtorare și măcel. Un clasic imn latin se întemeiază pe versetele 15 și 16:

Thomas din Celano a compus în anul 1250 faimosul său imn al judecății pomind de la versetul 15, *Dies irae, dies illa*, însemnând „Ziua aceea este o zi a mâniei.“ Este o zi a mâniei, necazului, strâmtorării, pustiirii, devastării (cuvintele ebraice pentru pustiire și devastare – *so'ah* și *uneso'ah* – sunt asemănătoare pe plan onomatopeic, sugerând monotonia nimicirii), o zi a întunecimii, posomorării, înnorării, întunericului de nepătruns, trâmbeții, alarmei împotri-va cetăților întărite și turnurilor înalte.⁴

Dumnezeu dorește cu gelozie afecțiunea poporului Său și-i va pedepsi pe toți rivalii Săi.

II. IUDA ESTE CHEMATĂ SĂ SE POCĂIASCĂ (2:1-3)

Dumnezeu cheamă națiunea **indezirabilă** (sau „nerușinată“, NKJV marg.) să se pocăiască. Versetul 3 pare să indice o rămășiță de evrei neprihăniți. Dacă aceștia îl vor căuta pe Domnul, vor fi ascunși în ziua mâniei Sale aprinse.

III. PIERZAREA NAȚIUNILOR NEEVREIEȘTI (2:4-15)

A. Filistenii (2:4-7)

Versetele 4-15 prezic judecata ce se va abate asupra națiunilor din jur, adică din vest, din est, din sud și din nord. Mai întâi sunt filistenii, care mai sunt identificați și după un alt nume: Cheretiiții. Cetățile lor – Gaza, Așchelon, Așdod – vor fi date uitării și lăsate în paragină. Vor fi distruse iar teritoriile lor vor fi date în folosința Iudei, ca pășune.

B. Moabiții și amoniții (2:8-11)

În continuare sunt judecați Moab și Amon. Dumnezeu a auzit cuvintele lor pline de obrăznicie și lăudăroșeniile lor împotriva poporului Său. Ei vor fi pustiți iar rămășița poporului lui Dumnezeu va locui acolo. Versetul 11 anticipează condițiile ce vor domni în Mileniu, când Domnul îi va fi redus la zero pe toți dumnezeii pământului.

C. Etiopienii (2:12)

Etiopia va fi pedepsită prin sabia lui Dumnezeu (regele Babilonului). Unii, printre care și Feinberg, stabilesc aici o conexiune între „Etiopieni“ și Egipt:

Fericirea Etiopiei depindea de cea a Egiptului care era supus dinastiilor etiopene. Notați textul de la Ieremia 46:9 și cel de la Ezechiel 30:5, 9. Există temeuri să credem că prin termenul Etiopieni se înțelege de fapt Egiptul.⁵

D. Asirienii și în special cetatea Ninive (2:13-15)

Nebucadnețar va distruge și Asiria. Ninive va fi un loc de adăpost pentru animale și păsări și toți cei ce vor trece prin ea vor șuiera, arătând pumnii.

IV. UN VAI ROSTIT ÎMPOTRIVA IERUSALIMULUI (3:1-7)**A. Neascultare, absența oricărei reacții, necredință, lipsă de pocăință (3:1, 2)**

Cetatea Ierusalim, personificată sub forma unei femei, este condamnată pentru că este răzvrătită, întinată și asupritoare. Ea a fost neascultătoare și nu s-a încrezut în Domnul, nici nu s-a apropiat de Dumnezeul ei.

B. Lăcomia prinților și a judecătorilor (3:3)

Prinții ei sunt ca niște lei care răcnesc iar judecătorii ei sunt lacomi ca lupii de seară.

C. Ușurătatea și perfidia profetilor și sacrilegiul preoților (3:4)

Profetii ei sunt necredincioși iar preoții ei profani. Feinberg comentează pe această temă:

În versetul 4 avem singura condamnare a profetilor în această carte. Ei erau vinovați de ușurătate și de tratarea neglijentă a chestiunilor de cea mai mare importanță. Nu era nici o gravitate sau statornicie în viața sau în propovăduirea lor. Erau perfizi, pentru că erau infideli față de El pe care pretindeau că-L reprezintă, mai degrabă încurajându-i pe oameni în apostazia lor față de Domnul. Prin faptele lor rele ei profanau lăcașul de închinăciune; tot ce era

sacru se prefăcea în profan în mâinile lor. Ei violentau legea prin faptul că denaturau sensul ei clar și intenția ei nedisimulată când o predau poporului.⁶

D. Prezența Domnului la judecată (3:5-7)

În pofida tuturor acestor păcate și corupții, Domnul este în mijlocul ei ca să judece cu dreptate. El pedepsise alte națiuni, crezând că acest lucru negreșit o va face pe Iuda să se teamă de El, dar oamenii au devenit și mai stricați.

V. MESAJUL DE MÂNGĂIERE CĂTRE RĂMĂȘITA CREDINCIOASĂ (3:8-20)**A. Nimicirea neevreilor răi (3:8)**

Rămășița credincioasă a lui Iuda este îndemnată să aștepte pe Dumnezeul ei până când El îi va distruge pe toți dușmanii Săi cu focul geloziei Sale.⁷

B. Convertirea națiunilor rămase (3:9)

Limbajul pur din versetul 9 nu se referă, probabil, la o limbă unică, universală, ci la buze ce nu sunt întinate de idolatrie sau la un limbaj curat, plin de laudă la adresa lui Iehova. **Toate popoarele Îl vor sluji pe El cu un singur gând.**

C. Restaurarea Israelului împrăștiat (3:10-13)

În acea zi milenară Neamurile îi vor aduce pe evreii împrăștiați înapoi în țara lor, ca ofrandă închinată Domnului. Oamenii răi din Iuda, care se bucură în mândria lor, vor fi distruși și, prin urnare, nu vor mai face rămășița lui Israel să se teamă. Cei care vor rămâne vor fi smeriți și blânzi, punându-și încrederea în Domnul și trăind o viață neprihănită.

D. Bucuria venirii a doua a lui Cristos (3:14-17)

Versetele 14-20 redau cântarea Israelului restaurat, prin care acesta îl laudă pe Iehova (NKJV, „pe Domnul“) pentru marea izbăvire ce le-a dat-o, celebrând dragostea Sa pentru ai Săi. Fiica Sionului are multe motive să cânte, să strige și să se

veselească! Nu numai că dușmanii săi au fost izgoniți, dar Mesia-Regele, Domnul Însuși, este chiar în mijlocul său. Nu mai e nevoie să se fie slabă sau să teamă, pentru că Dumnezeu cel Puternic o va liniști cu iubirea Sa.

E. Ce va face Dumnezeu pentru poporul Său (3:18-20)

Întrucât judecata urma să se abată în curând asupra poporului, Domnul încheie profetia cu o puternică promisiune a unei întorsături radicale pentru rămășița credincioasă. În loc de ocară și întristare pentru că duc dorul adunării rânduite, exilații vor avea parte de laudă și faimă în toate țările pe unde au fost făcuți de rușine.

NOTE FINALE

¹(Intro) „Hizkiah“ din 1:1 în ediția KJV este exact aceeași ortografie ca pentru Ezechia în originalul ebraic.

²(Intro) J. B. Hewitt, *Outline Studies in the Minor Prophets*, p. 45.

³(Intro) *Ibid.*, p. 44.

⁴(1:14-18) Charles Lee Feinberg, *Habakkuk, Zephaniah, Haggai, Malachi*, p. 50.

⁵(2:12) *Ibid.*, p. 59.

⁶(3:4) *Ibid.*, p. 64.

⁷(3:8) Țefania 3:8 este singurul verset din textul original al VT care conține toate literele alfabetului ebraic.

BIBLIOGRAFIE

Feinberg, Charles Lee. *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*. New York: American Board of Missions to the Jews, Inc., 1951.

_____. *The Minor Prophets*. Chicago: Moody Press, 1976.

Hewitt, J. B. *Outline Studies in the Minor Prophets*. West Glamorgan, UK.: Precious Seed Publications, n.d.

Keil, C. E. "Zephaniah." În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 26. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.

Kelly, William. *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*. London: C. A. Hammond Trust Bible Depot, n. d.

Morgan, G. Campbell. *The Minor Prophets*. Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell Company, 1960.

Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 3. Ediție nouă (3 vols.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.

